

# Rozbudowany arkusz zajęć tematycznych

Temat kompleksowy: Środki transportu

|               |                                                                                       |
|---------------|---------------------------------------------------------------------------------------|
| Grupa wiekowa | dzieci 5–6 lat                                                                        |
| Zakres        | 30 aktywności w 7 obszarach edukacyjnych, plan tygodnia, słowniczek, karta obserwacji |

Rozszerzona wersja arkusza „Środki transportu” – więcej aktywności w każdym obszarze edukacyjnym, dwa nowe obszary (muzyczny i badawczo-eksperymentalny), a także proponowany rozkład na cały tydzień, słowniczek pojęć i karta obserwacji dziecka na zakończenie tematu.

## Cele ogólne tygodnia

- zapoznanie z różnorodnością środków transportu i zasadami ich klasyfikacji (ląd, woda, powietrze),
- rozwijanie słownictwa związanego z podróżowaniem i zawodami transportowymi,
- kształtowanie podstawowej wiedzy o bezpieczeństwie w ruchu drogowym,
- rozwijanie umiejętności matematycznych, plastycznych, ruchowych i muzycznych poprzez temat transportu,
- budowanie świadomości ekologicznej związanej z wyborem środka transportu.

## Propozycja realizacji w ciągu tygodnia

| Dzień        | Temat dnia                   | Proponowane aktywności (z arkusza)                                         |
|--------------|------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|
| Poniedziałek | Jakie znamy pojazdy?         | Nazywamy pojazdy; Zgadnij pojazd; Dźwięki pojazdów                         |
| Wtorek       | Transport lądowy             | Ile kół?; Segregujemy pojazdy; Pojazdy w ruchu; Sygnalizacja świetlna      |
| Środa        | Transport wodny i powietrzny | Statek z pudełka; Co pływa, co tonie?; Kolaż – ruch uliczny                |
| Czwartek     | Bezpieczni na drodze         | Malujemy znaki drogowe; Parking; Mapa naszej okolicy                       |
| Piątek       | Podsumowanie tygodnia        | Pojazd przyszłości (wystawa prac); rozmowa podsumowująca; karta obserwacji |

## Zajęcia językowe i słownikowe

| Aktywność            | Czas / forma                | Przebieg i cel                                                                                                                                                                           |
|----------------------|-----------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Nazywamy pojazdy     | 10 min, zbiorowo            | Dzieci wymieniają jak najwięcej znanych środków transportu. Nauczyciel zapisuje nazwy, a chętne dzieci dzielą je na sylaby.<br><i>Rozwija: słownictwo, świadomość fonologiczną</i>       |
| Historia podróży     | 10–15 min, indywidualnie    | Dziecko układa krótkie opowiadanie o wymyślonej podróży, odpowiadając na pytania pomocnicze: dokąd, czym, co zabiera.<br><i>Rozwija: wypowiedzi wielozdaniowe, wyobraźnię</i>            |
| Zgadnij pojazd       | 10 min, zbiorowo            | Nauczyciel opisuje pojazd, nie podając nazwy. Dzieci zgadują, o jaki pojazd chodzi.<br><i>Rozwija: słownictwo, wnioskowanie</i>                                                          |
| Rymy na kołach       | 10 min, zbiorowo            | Dzieci wspólnie szukają słów rymujących się z nazwami pojazdów lub elementami podróży.<br><i>Rozwija: słuch fonematyczny, poczucie rymu</i>                                              |
| Historyjka obrazkowa | 10–15 min, w małych grupach | Dzieci układają w prawidłowej kolejności obrazki przedstawiające etapy podróży, a następnie opowiadają historię.<br><i>Rozwija: rozumienie związków przyczynowo-skutkowych, narrację</i> |

## Zajęcia matematyczne

| Aktywność           | Czas / forma        | Przebieg i cel                                                                                                                    |
|---------------------|---------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Ile kół?            | 10 min, zbiorowo    | Dzieci liczą koła na ilustracjach różnych pojazdów i porównują ich liczbę.<br><i>Rozwija: liczenie, porównywanie liczebności</i>  |
| Segregujemy pojazdy | 10–15 min, w parach | Dzieci klasyfikują obrazki pojazdów według żywiołu – ląd, woda, powietrze.<br><i>Rozwija: klasyfikowanie, uzasadnianie wyboru</i> |

| Aktywność             | Czas / forma          | Przebieg i cel                                                                                                                                                      |
|-----------------------|-----------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wyścig na torze       | 15 min, w parach      | Gra planszowa – dzieci rzucają kostką i przesuwają pionek o odpowiednią liczbę pól toru wyścigowego.<br><i>Rozwija: liczenie w zakresie 6, przestrzeganie zasad</i> |
| Szybciej czy wolniej? | 10 min, zbiorowo      | Dzieci szeregują obrazki pojazdów od najwolniejszego do najszybszego, uzasadniając kolejność.<br><i>Rozwija: porównywanie, szeregowanie, wnioskowanie</i>           |
| Bilety do pociągu     | 10 min, indywidualnie | Dzieci dopasowują numer na bilecie do numeru odpowiadającego mu miejsca.<br><i>Rozwija: rozpoznawanie liczb do 20, dopasowywanie</i>                                |

## Zajęcia plastyczno-konstrukcyjne

| Aktywność                 | Czas / forma                | Przebieg i cel                                                                                                                                                  |
|---------------------------|-----------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Budujemy pojazd z klocków | 15–20 min, w małych grupach | Dzieci konstruują dowolny środek transportu z klocków i opowiadają o jego przeznaczeniu.<br><i>Rozwija: wyobraźnię przestrzenną, współpracę</i>                 |
| Pojazd przyszłości        | 20 min, indywidualnie       | Dzieci tworzą własny pojazd z materiałów odpadowych (pudełka, nakrętki) lub rysują go na kartce.<br><i>Rozwija: kreatywność, motorykę małą</i>                  |
| Kolaż – ruch uliczny      | 20 min, zbiorowo            | Wspólna praca plastyczna – dzieci wycinają i przyklejają elementy, tworząc scenę ulicy.<br><i>Rozwija: współpracę, kompozycję przestrzenną</i>                  |
| Statek z pudełka          | 20 min, indywidualnie       | Dzieci wykonują prostą łódkę z pudełka lub styropianu, a następnie sprawdzają jej pływalność w misce z wodą.<br><i>Rozwija: motorykę małą, planowanie pracy</i> |
| Malujemy znaki drogowe    | 15 min, indywidualnie       | Dzieci malują farbami wybrany znak drogowy według wzoru pokazanego przez nauczyciela.<br><i>Rozwija: precyzję ruchów, rozpoznawanie znaków drogowych</i>        |

## Zajęcia ruchowe

| Aktywność             | Czas / forma       | Przebieg i cel                                                                                                                                                            |
|-----------------------|--------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Pojazdy w ruchu       | 10 min, zbiorowo   | Dzieci naśladują poruszanie się różnych pojazdów na hasło nauczyciela.<br><i>Rozwija: wyobraźnię ruchową, koordynację</i>                                                 |
| Sygnalizacja świetlna | 10 min, zbiorowo   | Dzieci biegają jak pojazdy, reagując na kolor pokazywanej planszy – czerwony, żółty, zielony.<br><i>Rozwija: refleks, samokontrolę</i>                                    |
| Parking               | 10 min, zbiorowo   | Dzieci-„pojazdy” biegają, a na sygnał muszą zaparkować na pasującym kształtem lub kolorem miejscu.<br><i>Rozwija: rozpoznawanie kształtów i kolorów, szybkość reakcji</i> |
| Slalom                | 15 min, pojedynczo | Dzieci pokonują tor slalomowy między pachołkami – pieszko, na hulajnodze lub rowerku, jeśli dostępne.<br><i>Rozwija: koordynację, zwinność, planowanie trasy</i>          |
| Pociąg do celu        | 10 min, zbiorowo   | Dzieci trzymają się za ramiona w rzędzie jak wagoniki i wspólnie poruszają się po wyznaczonej trasie.<br><i>Rozwija: koordynację grupową, współdziałanie</i>              |

## Zajęcia muzyczne

| Aktywność            | Czas / forma     | Przebieg i cel                                                                                                                                                            |
|----------------------|------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Dźwięki pojazdów     | 10 min, zbiorowo | Dzieci rozpoznają odgłosy pojazdów (klakson, silnik, gwizdek pociągu) i je nazywają.<br><i>Rozwija: percepcję słuchową, słownictwo</i>                                    |
| Rytm silnika         | 10 min, zbiorowo | Nauczyciel wystukuje na bębnie rytm naśladujący pracę silnika – wolno lub szybko – dzieci reagują ruchem.<br><i>Rozwija: poczucie rytmu, koordynację ruchowo-słuchową</i> |
| Taniec sygnalizatora | 10 min, zbiorowo | Dzieci tańczą swobodnie w rytm muzyki i zatrzymują się, gdy muzyka nagle milknie.<br><i>Rozwija: poczucie rytmu, koncentrację uwagi</i>                                   |

## Zajęcia badawczo-eksperymentalne

| Aktywność                      | Czas / forma             | Przebieg i cel                                                                                                                                                                                      |
|--------------------------------|--------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Co pływa, co tonie?            | 15 min, zbiorowo         | Dzieci sprawdzają, które przedmioty unoszą się na wodzie, a które toną, formułując proste wnioski.<br><i>Rozwija: obserwację, wnioskowanie, słownictwo badawcze</i>                                 |
| Balonowa rakietka              | 15 min, zbiorowo         | Nadmuchany balon przyczepiony do sznurka porusza się po nim dzięki uchodzącemu powietrzu – prosta obserwacja napędu.<br><i>Rozwija: rozumienie prostych zjawisk fizycznych, ciekawość poznawczą</i> |
| Które koło toczy się szybciej? | 15 min, w małych grupach | Dzieci porównują, jak szybko toczą się po równi pochyłej koła o różnej wielkości, i wyciągają wnioski.<br><i>Rozwija: obserwację, porównywanie, wnioskowanie</i>                                    |

## Zajęcia poznawcze i społeczne

| Aktywność                  | Czas / forma     | Przebieg i cel                                                                                                                                                                                     |
|----------------------------|------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Jak podróżowano dawniej?   | 10 min, zbiorowo | Rozmowa z wykorzystaniem ilustracji porównujących dawne środki transportu ze współczesnymi.<br><i>Rozwija: wiedzę o świecie, porównywanie</i>                                                      |
| Kto pracuje w transporcie? | 10 min, zbiorowo | Rozmowa o zawodach związanych z transportem – kierowca, pilot, maszynista, kapitan.<br><i>Rozwija: wiedzę o zawodach, szacunek dla pracy innych</i>                                                |
| Mapa naszej okolicy        | 15 min, zbiorowo | Rozmowa o tym, jak dzieci dojeżdżają do przedszkola, i wspólne tworzenie uproszczonej mapy z symbolami.<br><i>Rozwija: orientację przestrzenną, myślenie symboliczne</i>                           |
| Transport a środowisko     | 10 min, zbiorowo | Rozmowa o tym, które środki transportu są bardziej przyjazne środowisku (rower, spacer), prowadzona w sposób zachęcający, a nie straszący.<br><i>Rozwija: świadomość ekologiczną, wnioskowanie</i> |

## Słowniczek pojęć

| Pojęcie                | Wyjaśnienie dla dzieci                                                       |
|------------------------|------------------------------------------------------------------------------|
| pojazd                 | coś, czym można się przemieszczać – np. samochód, rower, pociąg              |
| kierowca               | osoba, która prowadzi pojazd                                                 |
| pasażer                | osoba, która podróżuje pojazdem, ale go nie prowadzi                         |
| dworzec                | miejsce, z którego odjeżdżają i do którego przyjeżdżają pociągi lub autobusy |
| lotnisko               | miejsce, z którego startują i lądują samoloty                                |
| port                   | miejsce, w którym cumują statki                                              |
| sygnalizacja świetlna  | światła (czerwone, żółte, zielone), które kierują ruchem na drodze           |
| przejście dla pieszych | bezpieczne, oznaczone miejsce do przechodzenia przez jezdnię                 |
| bagaż                  | rzeczy, które zabieramy ze sobą w podróż                                     |
| bilet                  | dokument potwierdzający prawo do przejazdu                                   |

## Karta obserwacji dziecka (na zakończenie tematu)

| Umiejętność                                                                                   | Tak                      | W trakcie                | Jeszcze nie              |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|
| Nazywa co najmniej kilka środków transportu i wie, gdzie się poruszają (ląd, woda, powietrze) | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| Zna podstawowe zasady bezpiecznego poruszania się po drodze                                   | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| Liczy w zakresie poznany na zajęciach i porównuje liczebności                                 | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| Chętnie podejmuje się zadań plastycznych i konstrukcyjnych                                    | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| Współpracuje z innymi dziećmi podczas zabaw grupowych                                         | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| Wypowiada się na temat poznanych zagadnień pełnymi zdaniami                                   | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |

## Wskazówki dotyczące realizacji

- nie trzeba realizować wszystkich 30 aktywności – warto wybrać po 1–2 z każdego obszaru, dopasowane do możliwości grupy,

- zajęcia badawcze i muzyczne dobrze sprawdzają się jako urozmaicenie między zajęciami wymagającymi dłuższego skupienia,
- kartę obserwacji warto wypełnić po zakończeniu całego tygodnia tematycznego, a nie po pojedynczych zajęciach.